בס״ד

פרד״ס יהודה

עלון שבועי באידיש ע״י יהודה זבולון הלוי קליטניק

פרשת שלח תשפ״ה | שבת מברכין | גליון 798 [שנה י״ז]

פארוואס האט משה צוגעגעבן פונקט דעם נאמען יהושע

וַיִּקְרָא מֹשֶׁה לְהוֹשֵׁעַ בִּן נוּן יְהוֹשֻׁעַ: (יג טז) דער תרגום יונתן איז באוואוסט: וּכְדִי חֲמָא מֹשֶׁה עִנְוְותָנוּתֵיהּ, ווען מֹשֶׁה האט געזען די עניוות פון הושע, קְרָא מֹשֶׁה לְהוֹשֵׁעַ בַּר נוּן יְהוֹשֻׁעַ, האט ער אים גערופן יְהוֹשֻׁעַ, און רש״י ברענגט פון מדרש פארוואס האט ער אים געגעבן דעם נאמען יְהוֹשֻׁעַ? ווייל דאס מיינט י–ה: הִתְפַּלֵּל עָלָיו קָהּ יוֹשִׁיעֲךָ מֵעֲצַת מְרַגְּלִים, דער אויבערשטער זאל דיר היטן פון די עצה פון די מרגלים, דארף מען פארשטיין פארוואס פונקט וועגן עניוות האט דאס גורם געווען אז משה זאל מתפלל זיין אויף יְהוֹשֻׁעַ? נאר מען קען זאגן אז עס זענען דא צוויי סארטן צדיקים וואס פירן זיך מיט ענוה, איינער איז וואס אפילו ער איז ביי זיך א עניו, אבער ווען עס קומט צו כבוד שמים שטארקט ער זיך און איז לוחם מיט די מענטשן וואס פירן זיך נישט ווי עס דארף צו זיין, און עס זענען דא אנדערע צדיקים וואס די ענוה איז זיי גורם צו זיצן אויף א זייט און זיך נישט אריין מישן, דעריבער ווייל מֹשֶׁה האט געזען אז יְהוֹשֻׁעַ איז א עניו, האט ער מתפלל געווען אז ער זאל זיין פון די צדיקים וואס אפילו ער איז א עניו זאל ער פאר כבוד שמים זיך שלאגן פארן אמת, און דער אויבערשטער האט געהאלפן אז יְהוֹשֻׁעַ האט זיך געשלאגן און נישט געגאנגען אין די עצה פון די מרגלים. (אור המאיר הרה״ק ר׳ יצחק מאיר ממעזיבוז)

פארוואס האט משה נאר מתפלל געווען פאר יהושע

וַיִּקְרָא מֹשֶׁה לְהוֹשֵׁעַ בִּן נוּן יְהוֹשֻׁעַ: (יג טז) רש״י זאגט אז מֹשֶׁה האט מתפלל געווען אויף יְהוֹשֻׁעַ, פרעגן אלע פארוואס האט מֹשֶׁה מתפלל געווען נאר אויף יְהוֹשֻׁעַ און נישט אויף די אנדערע מרגלים? בפרט אז רש״י שרייבט אז דעמאלט זענען זיי געווען כשרים! נאר דער נאמען פון א מענטש ווייזט עפעס אויף דער מענטש, און מֹשֶׁה האט געזען אז הוֹשֵׁעַ איז מרומז אז ער האט שטענדיג געבעטן ווייל דאס איז א לשון פון העלפן, אז ער זאל ניצל ווערן פון די עצת מרגלים, דעריבער האט מֹשֶׁה אים צוגעלייגט פונקט יְהוֹשֻׁעַ, י–ה, קָהּ יוֹשִׁיעֲךָ מֵעֲצַת מְרַגְּלִים, אז דער אויבערשטער זאל אים טאקע העלפן, ווייל **הבא ליטהר מסייעים אותו** (שבת דף ק״ד ע״א), אבער די אנדערע מרגלים האט מֹשֶׁה נישט געזען אז זיי זענען מתפלל, דעריבער האט ער נישט מתפלל געווען פאר זיי. (אהל יצחק הרה״ק ר׳ ישראל יצחק מווארקא)

כלב איז געהאלפן געווארן ביים קבר פון יעקב

וַיַּעֲלוּ בַנֶּגֶב וַיָּבֹא עַד חֶבְרוֹן: (יג כב) זאגט רש״י כָּלֵב לְבַדּוֹ הָלַךְ שָׁם; נאר כָּלֵב איז געגאנגען צו חֶבְרוֹן, וְנִשְׁתַּטֵּחַ עַל קִבְרֵי אָבוֹת, און מתפלל געווען אויף קברי אבות, שֶׁלֹּא יְהֵא נִסָּת לַחֲבֵרָיו לִהְיוֹת בַּעֲצָתָם, אז ער זאל זיך ראטעווען פון עצת מרגלים, דער לשון הגמ׳ (סוטה לד ע״ב) איז אביסל אנדערש **ויבאו מבעי ליה א לשון רבים? אמר רבא מלמד שפירש כלב מעצת מרגלים והלך ונשתטח על קברי אבות אמר להן אבותי בקשו עלי רחמים שאנצל מעצת מרגלים** ע״כ, איז משמע פון די לשונות חז״ל אז די מרגלים זענען נישט געווען אין חֶבְרוֹן, איז שווער אז עס שטייט (פסוק כח) אֶפֶס כִּי עַז הָעָם הַיֹּשֵׁב בָּאָרֶץ וְהֶעָרִים בְּצֻרוֹת גְּדֹלֹת מְאֹד וְגַם יְלִדֵי הָעֲנָק רָאִינוּ שָׁם: און די ענקים האבן געוואוינט אין חֶבְרוֹן, איז דאך א ראיה אז זיי זענען אויך געווען אין חֶבְרוֹן? נאר באמת קען מען זאגן אז אלע מרגלים זענען געווען אין חֶבְרוֹן און זענען אויך געגאנגען בעטן ביי קברי אבות, אבער עס איז דא א ענין פון השתטחות אויף קברי צדיקים, וואס מען איז מכוון שֵׁמוֹת און מען איז ממשיך דעם נפש פון צדיק, און ער קומט אראפ צו זיין קבר און מען בעט אים א בקשה און ער העלפט, און דאס ווערט אנגערופן סוֹד, און כָּלֵב האט געוואוסט דעם סוֹד און איז געענטפערט געווארן, אבער די מרגלים אפילו זיי האבן מכוון געווען, האט יעקב זיי נישט געענטפערט, ווייל דאס האט יעקב אבינו זיי געזאגט "בְּסֹדָם" אַל תָּבֹא נַפְשִׁי, און די גמ׳ (סנהדרין דף ק״ט ע״ב) דרשענט אז יעקב האט געבעטן אז די מרגלים זאלן אים נישט דערמאנען, און דא שטייט "בְּסֹדָם", דאס מיינט אז ווען די מרגלים וועלן מכוון זיין דעם סוֹד פון השתטחות ביי זיין קבר, זאל עס נישט העלפן, קומט אויס פשט אז כָּלֵב אליין איז געענטפערט געווארן. (תורת שמואל הרה״ק ר׳ שמואל מאפטא תלמיד החוזה מלובלין)

לכאורה איז שווער אויף דעם פשט ווייל דער לשון פון רש״י איז כָּלֵב "לְבַדּוֹ" הָלַךְ שָׁם, איז משמע אז נאר כָּלֵב איז געגאנגען צו תשתטח זיין, אבער פון לשון הגמ׳ קען מען יא זאגן דעם מהלך ווייל דארט שטייט "**שפירש כלב מעצת מרגלים והלך ונשתטח על קברי אבות**" איז דער פשט, ווייל כָּלֵב האט זיך אפגעשיידט פון די עצת מרגלים, דעריבער "**והלך ונשתטח על קברי אבות**" האט זיין גיין אויף קברי אבות געפויעלט, און מיט דעם קען מען פארשטיין נאך א דיוק, ווייל אויב דער "בְּסֹדָם" אַל תָּבֹא נַפְשִׁי, האט יעקב געמיינט די מרגלים, ווי אזוי איז כָּלֵב געענטפערט געווארן ווען ער איז געווען פון די מרגלים? נאר מען דארף זאגן פשט אז יעקב האט געמיינט נאר די וואס וועלן זיין מרגלים, און אזוי ווי די מפרשים זאגן אז מרגלים מיינט בעלי מחלוקת, אבער כָּלֵב האט נישט געוואלט זיין פון זיי, איז ער נישט געווען אין כלל "בְּסֹדָם", און איז יא געענטפערט געווארן. (שמח זבולון תשפ״ה)

א פליאה אז מען רופט די מרגלים -בני ישראל?

וַיָּבֹאוּ עַד נַחַל אֶשְׁכֹּל וַיִּכְרְתוּ מִשָּׁם זְמוֹרָה וְאֶשְׁכּוֹל עֲנָבִים אֶחָד וַיִּשָּׂאֻהוּ בַמּוֹט בִּשְׁנָיִם וּמִן הָרִמֹּנִים וּמִן הַתְּאֵנִים: לַמָּקוֹם הַהוּא קָרָא נַחַל אֶשְׁכּוֹל עַל אֹדוֹת הָאֶשְׁכּוֹל אֲשֶׁר כָּרְתוּ מִשָּׁם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: (יג כד) שטייט אז די מרגלים האבן אפגעשניטן א קראנץ טרויבן צו ווייזן די אידן, און וועגן דעם האט מען אנגערופן יענעם פלאץ נַחַל אֶשְׁכּוֹל, עַל אֹדוֹת צוליב הָאֶשְׁכּוֹל, אֲשֶׁר כָּרְתוּ מִשָּׁם וואס בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, די אידן האבן דאס געשניטן, איז דאס א פליאה עצומה, אז מען זאל אנרופן די מרגלים מיטן נאמען בְּנֵי יִשְׂרָאֵל? נאר מען קען לערנען פשט אין פסוק, ווייל רש״י שרייבט אז די כוונה פון די מרגלים זענען געווען צו רעדן שלעכטס אויף א״י, און ווייזן אזוי ווי די פירות פון א״י זענען אנדערש, אזוי זענען די מענטשן דארטן אנדערש, און אפשוואכן די אמונה ביי כלל ישראל, און די לשון הרע האט גורם געווען אז די אידן זענען געבליבן אין מדבר, און עמלק האט געהארגעט אסאך אידן, קומט אויס פשט אזוי, לַמָּקוֹם הַהוּא קָרָא צו דעם פלאץ האט מען גערופן, נַחַל אֶשְׁכּוֹל, וועגן הָאֶשְׁכּוֹל, וואס דאס האט גורם געווען אז כָּרְתוּ מִשָּׁם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: די אידן זענען פארשניטן געווארן פון גיין גלייך אין א״י און געשטארבן דורך עמלק, איז הפלא די ווערטער בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מיינט די אשכול האט גורם געווען די שלעכטס פאר די אידן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, און עס מיינט נישט די מרגלים. (אהבת חיים דייטש)

מזל טוב לנכדי היקר החתן יצחק קעסלער נ״י על נישואיו ביום שני פ׳ שלח יהי רצון שיבנו יזוד בית נאמן בישראל

מדור העובדות

*****רבי זאב וואלף קיצעס ווערט פון א מתנגד איינער פון די גרעסטע תלמידי בעש"ט *****

הרה"צ רבי שלמה חיים פערלוב זצוק"ל (י"ג תמוז תש"ג) אדמו"ר בבולחוב בעל "מקדש שלמה", "קהלת שלמה", "תוספות חיים" האט דערציילט ווי הרה"ק ר' זאב וואלף קיצעס איז געווארן נתקרב צום הייליגן בעל שם טוב נאכן זיין פון זיינע גרעסטע מתנגדים,

רב וואלף קיצעס האט געהאט א נאנטער תלמיד וואס באהאלטערנערהייט איז ער אויך געווען נאנט צום הייליגן בעש"ט, און מקבל געווען פון אים תורת החסידות, איינמאל איז דער תלמיד געווארן זייער קראנק און דער בעש"ט איז געקומען אים מבקר חולה זיין, האט דער תלמיד געבעטן דעם בעש"ט אויב ער וועט שטארבן פון דעם קרענק בעט ער פון רבין ער זאל אים א טובה טאן אין עולם העליון, און דער בעש"ט האט אים צוגעזאגט אז ער וועט אים א טובה טאן, און דער בעש"ט האט זיך געזעגנט מיט אים און איז ארוים.

ווען דער בעש"ט איז ארוים איז פונקט אריין ר' וואלף קיצעס און פרעגט זיין תלמיד וואס האט דער איד געטאן דא? האט ער דיר אויך צוגעזאגט עולם הבא? ער טוט דאס מיט יעדן וואס בעט אים אזא הבטחה! האט דער תלמיד געענטפערט אז דער בעש"ט האט אים טאקע צו געזאגט א טובה טאן בעולם העליון, האט ר' וואלף געפרעגט זיין תלמיד, דו ווייסט דאך אז איך בין ברוגז אויפן בעש"ט און זיינע חסידים, פארוואס ביזטו געגאנגען צו אים? האט דער תלמיד שטארק געבעטן אז ר' וואלף זאל אים מוחל זיין! האט ר' וואלף געענטפערט אויב דו וועסט מיר געבן א תקיעת כף אז דו וועסט מיר קומען דערציילן אלעם וואס איז אנגעגאנגען מיט דירביים בי"ד אין עולם העליון וועל איך דיר מוחל זיין און דער תלמיד האט אים געגעבן א תקיעת כף.

דער תלמיד איז נפטר געווארן און עס איז אריבער דריי וואכן און ער איז נישט געקומען צו ר' וואלף דערציילן, האט ר' וואלף געזאגט אז ער וועט שוין נישט קומען, ווייל דער בעש"ט האט אים נישט געקענט א טובה טאן! אבער נאך די שלשים פון תלמיד איז ר' וואלף געזעצן און געלערנט ווען פלוצלינג עפענט זיך די טיר און זיין תלמיד קומט אריין אזוי ווי ער לעבט, און זאגט איך בין געקומען מקיים זיין די רייד פון מיין תקיעת כף, און דערציילט ווען מיין נשמה איז ארוים האט איך גארנישט געפילט אז איך בין טויט, נאר איך האב געזען ווי די חשובי העיר מאכן מיר גרוים כבוד און זיי ברענגען מיר צו א גרויסער חצר און זיי גיין אוועק, און איך בין געבליבן אליין אין חצר.

א מלאך קומט אריין און פרעגט צו איך האב מיט געברענגט מצוות און מעשים טובים, אבער גלייך קומט א צווייטער מלאך און זאגט אז דער בעש"ט האט באפוילן זאלסט נישט פרעגן קיין שאלות נאר אים גלייך אריינעמען אין גן עדן, און דער מלאך האט געפאלגט, ווען איך בין אריין אין גן עדן האב איך ערשט יעצט פארשטאנען אז איך לעב שוין נישט, דארט אין גן עדן האט איך געזען די צדיקים אבער איך האט נישט געקענט הערן די תורה וואס זיי לערנען, און איך האב געהאט גרויסע יסורים וועגן דעם.

יענע פרייטאג ביינאכט האט זיך דער בעש"ט אנטפלעגט צו מיר און געפרעגט ווי עס גייט מיר, האב איך דערציילט אז איך קען נישט הערן די תורה פון די צדיקים, האט דער בעש"ט מיר געזאגט איך וועל דיר אוים לערנען אביסל סודות התורה, און מארגן ווען איך וועל זאגן כתר ביי מוסף, זאלסטו איבערזאגן די סודות התורה פאר די פמליא של מעלה, און איך האב אזוי געטאן, און ווען די פמליא של מעלה האבן געהעט די סודות התורה, האבן זיי געזאגט אז זיי האבן קיינמאל נישט געהערט אזעלכע חידושים און א חידוש אז א ילוד אשה קען דאס זאגן, און פלוצלונג האב איך אנגעהויבן הערן די תורה פון די צדיקים.

אבער גלייך נאך שבת האב איך שוין ווייטער נישט געקענט הערן און דער אנדערע פרייטיג ביינאכט איז דער בעש"ט נאכאמאל געקומען און געלערנט מיט מיר נייע סודות התורה און געזאגט איך זאל טאן די זעלבע ווי לעצטע וואך און אזוי איז געווען און איך האב נאכדעם ווייטער געקענט הערן די תורה פון די צדיקים, אבער מוצאי שבת האב איך ווייטער נישט געקענט הערן! דעם דריטן פרייטיג איז דער בעש"ט געקומען און איך האב אים דערציילט אז איך הער ווייטער נישט די תורות, האט ער געזאגט איך זאל זאגן די פמליא של מעלה אז איך האב א הקפדה אויף זיי פארוואס זיי פירן מיר נישט צום פלאץ וואס דער בעש"ט האט מיר אנגעגרייט!

איך האב זיי דאס געזאגט און מוצאי שבת האט מען מיר געפירט צו מיין פלאץ אבער ביים טויער האבן די צדיקים מיר נישט געוואלט אריין לאזן ווייל איך האב געמאכט א תקיעת כף אז איך וועל דערציילן מיין רבי וואס איז געווען, און דעריבער האב איך נאך א קשר מיט עולם הזה און איך קען נישט אריינגיין אין גן עדן, דעריבער בין אין יעצט געקומען דערציילן און מקיים זיין די תקיעת כף און קענען אריינגיין אין גן עדן.

ער האט אויסגעלערנט זיין רבי די סודות התורה וואס דער בעש"ט האט מיט אים געלערנט בעולם העליון, און דער רבי האט אים מוחל געווען און דער תלמיד איז נעלם געווארן, ר' וואלף איז געווארן באגייסטערט פון די חידושים און דאס האט געשאפט א שטארקע גלוסטערניש אז ער זאל גיין צום בעש"ט אבער ער האט זיך געשעמט ווייל ער איז דאך געווען זיין גרויסער מתנגד, האט ער מחליט געווען ער וועט גיין שלש סעודות ווען עס וועט זיין טונקל און הערן תורה פון בעש"ט און אוועקגיין ווען מען וועט אנצינדן די ליכט.

דער בעש"ט זאגט תורה און דאס איז געווען די סודות וואס ער האט געהערט פון זיין תלמיד, און דער בעש"ט זאגט אז די תורה האבן געהערט די פמליא של מעלה און האבן דאס משבח געווען, און איך האב א עד נאמן, און שרייט אוים: אמת ר' וואלף! ר' וואלף האט געזאגט עס איז אמת, און דערציילט פאר די תלמידים די גאנצע מעשה מיט זיין תלמיד, און פון דעמאלטס אן איז ר' וואלף קיצעס געווארן פון די גרויסע תלמידים פון הייליגן בעש"ט, זיע"א.

הוצא לאור ע"י "עולם הספרים" מרכז העולמי לספרים שאינם בנמצא ולספרים עתיקים וכתבי יד צו פארקויפן

מכתב הגה"ק ר' מיכאל בער וויסמאנדל לר' יעקב רוזנהיים תש"ט ב' צדדים לעזור לעשות ישיבת נייטרא $3500 רזיאל המלאך שייך להגאון ר' משה סופר אב"ד טיסע פעריד $800 ספר מהר"ם סופר שייך להגה"ק ר' משה אריה פריינד עם הגהה $1000 סעט סדר הדורות שייך להגאון ר' מרדכי יודא לעוו אב"ד אינטערדאם $2000 ספר עם הגהות הגאון ר' בנימין וואלף לעוו בעל שערי תורה $3000 מכתב מהגאון ר' משה פיינשטיין אודות ילדי מורוקו $2500 בת עין זיטאמיר תר"ט חסר שער $1500 דברי יהושע מאניסטריטש ב' חלקים בארדיטשוב $1500 ספר ערבי נחל שייך להרה"ק ר' אהרן פערלאוו מקיידינוב $7000 ספר עם הגהות השפת אמת מגור עם האמרי אמת והרה"ק ר' משה בצלאל $60000 ספר שייך להתפארת עוזיאל תלמיד המגיד ממעזריטש וגם השפת אמת מגור $35000 ייטב לב דפו"ר עם כל השערים $1500 מכתב ר' יונתן שטייף מבקש עזרה מר' יעקב רוזנהיים לקבל היתר יציאה מפעסט תש"א $1500 סעט שפתי צדיק פיליץ נדיר $1500 שו"ע יו"ד ח"ב סלאוויטא $3200 אור המאיר עם הקדשת ר' מאיר שפירא $1000, תהלים בן ביתי דפו"ר $1500, ערבי נחל שנתן הרה"ק מטאש זצוק"ל עם אישור $750, ספר מצודות זיטאמיר $24000 ספר מצות ה' שייך להרה"ק ר' דוד צבי מניישטאדט בעל חמדת דוד בן הרה"ק ר' יחזקאל מקוזמיר $1500 ספר שנתן ובירך אדמו"ר מסקולען זצוק"ל $600 ספר צמח צדיק וויזניץ ג' חלקים דפוס ראשון שייך להגאון בעל שבט הלוי $1200 ספר מהרי"ל שייך להרה"ק ר' ברוך מוויזניץ בעל אמרי ברוך $2000 זוהר סלאוויטא תקפ"ז מצב יפה $26000 תקוני זוהר סלאוויטא ר' משה $9500 קדושת יו"ט דפו"ר שייך לבעל חלקת יהושע $1200, ספר שיטה מקובצת הקדשת הגאון ר' אברהם קאלמנאוויטש $800 חומש תורה תמימה ד' חלקים עם הקדשות אמונת אברהם מפיטסבורג זצוק"ל $1800 ספר מהר"ם שיק עם הקדשת קרן לדוד $2800 ספר עם חתימת הגאון חמדת שלמה ור' יעקב אדמו"ר מיעזוב בן הרה"ק מטשעבנאוו $3500

4403 - 16 Ave Brooklyn, NY 11204 USA ~ 718 - 438 - 8414 ~ 718 - 633 - 5500 Hours are 12 -7:30 Fri 11-1:30, To receive the pardes: pardesyehuda1@gmail.com or pickup in the store. check out our website www.seforimworld.com

מיר פארקויפן עכטע זילבערנע מטבעות פאר פדיון הבן און פדיון נפש און אלטע געלט,